

A noran női név

KÖRÖSSI P. JÓZSEF

A noran (így kisbetűvel) könyvkiadót 1996-ban Köteles Gyöngyivel alapítottam. Találkozókon elmondom, hogy a noran női név, amelyet (a Nóra után szabadon) én találtam ki, s egyik (hála istennek) soha be nem mutatott színdarabom női főszereplője. A két nyelvű könyvekkel kezdtük (Kentaur/könyvek), a sorozatot megtartva lettünk szépirodalmi könyvkiadó, ahol évi 35-45 könyv jelenik meg, klasszikus és kortárs magyar szerzők művei, illetve világirodalom. Büszke vagyok arra, hogy több mint tíz éve, ha kiadót váltottam is, Konrád György és **Eörsi István** kiadója maradhattam.

Novellasorozatunkban tematikus válogatásokat, Városok/városok sorozatunkban magyar írók városokról szóló, városokban (Párizsban, Rómában, Londonban stb.) játszódó történeteit (novelláit, tárcáit, publicisztikai írásait) hozzuk. Ezek a válogatások nem filológusok, nem a szakma számára készülnek. Irodalmat népszerűsítünk. A csodálatos átlagember megveszi, ajándékba kapja a magyar írók macska- vagy kutyatörténeteit és Móricz, Kosztolányi, Karinthy, esetleg Márai írásait olvashatja; a jó borokat kedvelő, kocsmára járó közös barátunk pedig Krúdy Asszony, aki szőlőfürt lett című kötetünkben a lassan közismert szerző valamennyi, a borról szóló írását megkapja. Kódlovagok című sorozatunkkal a feledésbe merült művek kiadására vállalkozunk. Számos remekművet adtunk ki, amelyek korábban megcsonkítva jelentek meg (Lovik, Nagy Endre, Cholnoky László vagy Hunyady). Leonardo-sorozatunk tíz kötetében a huszadik századi olasz prózairodalom egy-egy meghatározó művét hoztuk.

Nagyváradon születtem. A város az én ifjúkoromat is a szellemi forrongás állapotának érzésével ajándékozta meg. Két évvel ezelőtt, amikor a Réz Pál által szerkesztett, Várad, villanyvárós sorozatunkban megjelent Péter I. Zoltán Mesélő képeslapok – Nagyvárad 1885–1915 című köteté, egy barátom észrevette, hogy emigrációm húszéves évfordulóján megajándékoztam városomat

*Felfoghatatlan,
hogy értékeket
teremtő kiadók
nincsenek abban
a(z anyagi) helyzetben,
hogy fontosabb
műveiket irodalomra
fogékony
lapokon kívül
tömegeket megszólító
orgánumban is
meghirdethessék.*

azzal a képes dokumentumkötettel, amely a következő évtizedekben semmivel sem helyettesíthető. (Azóta megjelent Sas Péter Kolozsvárról szóló „képeskönyve” is.)

Munkatársaim közül kiemelem Faragó Ágnes, aki könyveink 90 százalékát többféleképpen álmodja meg és elvisel. A külső munkatársak (szerkesztők, tervezők és ékeszgeberek) száma változó és – végtelen. Hízlelek magamnak: okos ember nálánál okosabbakkal veszi magát körül. Mindenhez nem érthetek, olyan munkatársakra van szükségem, sokra, akik értenek ahhoz, amihez én nem.

Anyagi gondok. Voltak és lesznek. Kisebbség és nagyobbak. Jó esetben Kosztolányi, Szép Ernő, Krúdy, Hunyady rentábilis, s kizárólag egy-egy Konrád, egy-egy tematikus válogatás képes jelen-tősen túlszárnyalni a tízezer eladott példányt, a három-öt kiadást egy-két év alatt. A rendszer-váltás környékén szokás és divat volt a könyvkiadás válságáról beszélni. Nyilvánvaló volt, hogy a légből kapott állításoknak az ellenkezője igaz. Az a társadalom

van válságban, amely az adott pillanatban sem szellemileg, sem anyagilag nem képes felnőni, folyamatosan együtt élni azzal a szellemi kihívással, amit a könyv kiadása (film-, zene-, képző- és egyéb művészetek megjelenítése) jelent számára. Az a társadalom van folyamatos válságban, amelynek intézményei nem alkalmasak felismerni és elartani (!) azt az értelmiséget, amely (a film, a színház, a zene, a képzőművészet, irodalom helyszínein) műhelyeket képes szellemi erejéből létrehozni.

Felfoghatatlan, hogy értékeket teremtő kiadók nincsenek abban a(z anyagi) helyzetben, hogy fontosabb műveiket irodalomra fogékony lapokon kívül tömegeket megszólító orgánumban is meghirdethessék. Fájdalmasabb, hogy az újraelosztás során a reklámhoz semmilyen társadalmi/intézményi támogatást nem kap.

Ötlemből nincs hiány, nem megyünk a szomszédba érte.

A Költők könyve kilencvenhárom (köztük kilencven kortárs) költő saját maga választotta ver-

sét, (ön)életrajzát, életművét értékelő kisesszéjét és egy aktuális fényképét tartalmazza (fotográfus Peti Péter). Új sorozat indult. Tervebe vettük a publicisták, a fotográfusok, a meseírók, a novellisták, az esszéírók, a grafikusok és a festők könyvét. Jön Hodosán Róza Szamizdat történetek című emlékezése, Konrád György esszéköteté, Podmaniczky prózakötete, Kovács Zoltán Sajtómunkása, Kós Károly művészeté, **Eörsi István** gyűjteményes drámakötete, Kass János: A kortárs levelei című műve és a Réz Pál által elindított Modern dekameron sorozat első két köteté, amely először a huszadik századi angol, másodsor pedig a francia novella remekeiből ad válogatást (ezeket tíz-tizenkét kötet követi majd, az olasz, a cseh, a lengyel, a kínai, az indiai és más nációnok irodalmának bemutatásával).

Legfontosabb az olvasó. Kiemelem azt, aki betelefonál, beír vagy beolvas. Tetszik vagy nem tetszik neki valami. Nincs emberibb a kíváncsi embernél. A kíváncsi embernél már csak a kíváncsi olvasó emberibb.